

Uppföljningsbeslut

**efter kvalitetsgranskning av Gävle kommuns arbete
med att säkerställa vetenskaplig grund och beprövad
erfarenhet i utbildningen**

Inledning

Skolinspektionen har med stöd av 26 kap. 19 och 20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en tematisk kvalitetsgranskning av Gävle kommun avseende kvaliteten i huvudmannens arbete med att säkerställa att utbildningen vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet.

Granskningen genomfördes under höstterminen 2025.

Vid granskningen identifierade Skolinspektionen tre utvecklingsområden som angetts i beslut den 20 oktober 2025.

Skolinspektionen har begärt att huvudmannen för Gävle kommun senast den 20 april 2026 skulle redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits utifrån identifierade utvecklingsområden. Gävle kommun har inkommit med en sådan redovisning den 16 april 2026.

Beslut efter uppföljning

Skolinspektionen bedömer redovisade åtgärder på följande sätt:

Arbetet med att säkerställa att utbildningen i huvudmannens skolor vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet

Huvudmannen behöver vidta ytterligare åtgärder för att höja kvaliteten inom det område som granskats.

Arbetet med att tillvarata och utveckla beprövad erfarenhet

Huvudmannen behöver vidta ytterligare åtgärder för att höja kvaliteten inom det område som granskats.

Huvudmannens eget arbete med att utveckla utbildningen utifrån vetenskapligt grundad kunskap och beprövad erfarenhet

Huvudmannen behöver vidta ytterligare åtgärder för att höja kvaliteten inom det område som granskats.

Skolinspektionen förutsätter att huvudmannen tar ansvar för ett fortsatt utvecklingsarbete. Skolinspektionen avslutar härmed granskningen.

Motivering

Arbetet med att säkerställa att utbildningen i huvudmannens skolor vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet

Skolinspektionen bedömde att ett utvecklingsarbete behövde inledas inom följande område:

- Huvudmannen behöver utveckla en tydlig och ändamålsenlig organisation med en klar ansvarsfördelning för att effektivt stödja rektorer och skolenheter i arbetet med att bedriva utbildning baserad på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet.

Av huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder framgår att huvudmannen har påbörjat ett utvecklingsarbete tillsammans med rektorerna på gymnasiet för att skapa en tydlig struktur i hela styrkedjan för det systematiska kvalitetsarbetet. I utvecklingsarbetet ingår att förbättra och fördjupa rektorers analysförmåga genom att implementera en gemensam analysmodell. Analysmodellen är utformad utifrån teorier formulerade av två olika forskare samt modeller för analys. Det framgår emellertid inte av huvudmannens svar på vilket sätt det beskrivna utvecklingsarbetet ska bidra till en tydlig och ändamålsenlig organisation med en klar ansvarsfördelning i arbetet med att bedriva undervisning baserad på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet

Huvudmannen beskriver vidare att Utbildning Gävles kvalitetsavdelning planerar att ansvara för att, i samband med resultatdialoger och rektorers analys, bistå med kopplingar till aktuell forskning. Huvudmannen har också skapat en yta på kommunens intranät med länkar till aktuell forskning inom skolområdet.

Enligt huvudmannens redovisning är åtgärderna nyligen införda eller planerade att initieras under kommande läsår och har därför ännu inte påverkat verksamheten.

Mot bakgrund av ovanstående bedömer Skolinspektionen att huvudmannen behöver vidta ytterligare åtgärder för att höja kvaliteten inom det område som granskats.

Arbetet med att tillvarata och utveckla beprövad erfarenhet

Skolinspektionen bedömde att ett utvecklingsarbete behövde inledas inom följande område:

- Huvudmannen behöver organisera arbetet så att det kollegiala lärandet tillvaratas och utvecklas till beprövad erfarenhet. I detta

ingår att skapa former för strukturerad prövning, dokumentation och kritisk granskning.

Av huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder framgår att huvudmannen har skapat en yta på kommunens intranät med förslag på modeller för kollegialt lärande att använda i arbetet med att skapa beprövad erfarenhet.

Därutöver beskriver huvudmannen ett antal planerade åtgärder: Ansvaret för att leda kollegialt lärande på skolenheten kommer att ingå som en del av uppdraget i samtliga nya försteläraryppdrag. Huvudmannen kommer en gång per termin att bjuda in samtliga förstelärare till en träff för erfarenhetsutbyte kring arbetet med kollegialt lärande och beprövad erfarenhet. Vidare skriver huvudmannen att det i befintligt team för förstelärare skapas en kanal för att dela och bepröva erfarenhet.

Därutöver framgår att Utbildning Gävle från hösten 2026 kommer att delta i ett projekt med Leif Östman vid Uppsala universitet. Projektet undersöker hur lärare tillsammans med forskare kan ta fram lektionsplaneringar.

Enligt huvudmannens redovisning är åtgärderna nyligen införda eller planerade att initieras under kommande läsår och har ännu inte påverkat verksamheten. Det framgår heller inte hur de åtgärder som huvudmannen har genomfört eller planerar att genomföra kommer att bidra till att utveckla det kollegiala lärandet till beprövad erfarenhet genom former för strukturerad prövning, dokumentation och kritisk granskning.

Mot bakgrund av ovanstående bedömer Skolinspektionen att huvudmannen behöver vidta ytterligare åtgärder för att höja kvaliteten inom det område som granskats.

Huvudmannens eget arbete med att utveckla utbildningen utifrån vetenskapligt grundad kunskap och beprövad erfarenhet

Skolinspektionen bedömde att ett utvecklingsarbete behövde inledas inom följande område:

- Huvudmannen behöver kritiskt granska, värdera och diskutera olika alternativ i valet av forskning att luta sig mot när utvecklingsarbeten planeras.

Av huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder framgår att huvudmannen kommer att lägga fokus på frågan om hur aktuell forskning valts ut. Vid behov kommer samråd att ske med de nätverk kring forskning som huvudmannen deltar i

Huvudmannen anger att åtgärderna ännu är på planeringsstadiet och därför inte har påverkat verksamheten.

Mot bakgrund av ovanstående bedömer Skolinspektionen att huvudmannen behöver vidta ytterligare åtgärder för att höja kvaliteten inom det område som granskats.

På Skolinspektionens vägnar

X Ulrika Kolben Waaranperä

Beslutsfattare

Signerat av: Ulrika Kolben Waaranperä

X Kerstin Martinsson

Föredragande

Signerat av: Kerstin Martinsson

I handläggningen av ärendet har även utredare Maria Lundström medverkat.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida.

Bilaga 1: Författningsstöd

Skollagen (2010:800)

Enligt 1 kap. 5 § tredje stycket skollagen ska utbildningen vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet.

I 1 kap 3 § skollagen definieras begreppet utbildning som verksamhet som bedrivs av en huvudman enligt denna lag inom vilken barn eller elever deltar i undervisning och andra aktiviteter.

Enligt 2 kap. 8 § skollagen ansvarar huvudmannen för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar.

Av 4 kap. 3 § skollagen framgår att varje huvudman inom skolväsendet ska på huvudmannanivå systematiskt och kontinuerligt planera och följa upp utbildningen, analysera orsakerna till uppföljningens resultat och utifrån analysen genomföra insatser i syfte att utveckla utbildningen.

Av första stycket 4 kap. 4 § skollagen framgår att sådan planering, uppföljning, analys och utveckling av utbildningen som anges i 4 kap. 3 § skollagen även ska genomföras på förskole- och skolenhetsnivå. Av andra stycket framgår att kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, förskollärare, övrig personal och elever. Barn i förskolan, deras vårdnadshavare och elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet. Av tredje stycket framgår att rektorn ansvarar för att kvalitetsarbete vid enheten genomförs enligt första och andra styckena.

Enligt 4 kap. 7 § skollagen ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det vid uppföljning, genom klagomål eller på annat sätt kommer fram att det finns brister i verksamheten.

Förarbeten

Av prop. 2009/10:165. s. 223-224 framgår bl.a. följande.

De nationella styrdokumenterna ger läraren utrymme att välja innehåll och metoder för att nå målen. Detta kräver ett vetenskapligt förhållningssätt i bemärkelsen att kritiskt granska, att pröva och att sätta enskilda faktakunskaper i ett sammanhang. Arbetet i skolan med att välja innehåll och metod och att värdera resultatet ska därför präglas av ett vetenskapligt

förhållningssätt och kunskaper som grundar sig på relevant forskning och beprövad erfarenhet.

Utbildningen, och de läroplaner och kursplaner som styr den, vilar självklart på forskningsbaserad grund och beprövad erfarenhet. Detta bör markeras i lagen. Regeringen föreslår formuleringen att utbildningen ska "vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet". Både utbildningens innehåll och den pedagogik som används omfattas av bestämmelsen. Formuleringen tydliggör också lärares ansvar att bedriva en undervisning som vilar på vetenskaplig grund.

Beträffande formuleringen om att utbildningen ska "vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet", så gäller den, som ovan redovisats, utbildningen i vid mening och utgör en del av grunden för verksamheternas styrdokument.

Av prop. 2009/10:165. s. 633 framgår bland annat följande.

Utbildning är det mest grundläggande begreppet i såväl 1985 års skollag som i denna skollag. Termen beskriver all den verksamhet som omfattas av de övergripande målen i skolförfattningarna. I 1985 års lag finns dock inte någon uttrycklig definition. Med utbildning avses i den nya skollagen utöver undervisningen i princip all verksamhet, både i den inre och yttre miljön, som anordnas av huvudmannen och vanligtvis äger rum under skoldagen. Härigenom kommer t.ex. den verksamhet som sker under skolmåltider och på skolgården under raster att omfattas av definitionen. Även "externa" verksamheter som lägerskolor, studiebesök etc. innefattas i begreppet utbildning.